

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

TEMATICKÉ OKRUHY K BAKALÁŘSKÉ ZKOUŠCE OBECNÁ PSYCHOLOGIE

Bc. studijní program Psychologie

1. Vymezení oboru psychologie. Etické problémy současné psychologie. Předmět studia psychologie z hlediska jejích hlavních směrů. Základní pojmy obecné psychologie. Pojem mentální reprezentace. Konstrukty a mentální reprezentace.
2. Vědomí a nevědomí. Funkce vědomí, neurologické a kognitivní teorie vědomí. Vědomí, předvědomí a nevědomí.
3. Spánek, fáze spánku. Sny, význam snění v psychickém dění, teorie snění, výklad snů.
4. Pozornost. Funkce pozornosti. Bezděčná a záměrná pozornost. Vlastnosti pozornosti. Výzkumy selektivní pozornosti. Poruchy pozornosti.
5. Senzorické procesy. Obecná charakteristika smyslových orgánů, rozdílový práh, teorie podnětových prahů. Dělení smyslových orgánů. Stručná charakteristika všech sensorických oblastí se zaměřením na zrak a sluch.
6. Percepce (vnímání) I. Teorie konstruktivní percepce a přímého vnímání. Organizace vjemového pole. Tvarové zákony, detektory rysů v mozkové kůře. Rozpoznávání objektů, procesy postupující shora-dolů.
7. Vnímání II. Prostorové vidění. Vnímání zdánlivého pohybu, stálost vnímání. Percepční iluze, individuální rozdíly ve vnímání, priming.
8. Učení I. Geneticky naprogramované druhy učení (habituační, senzitivizační, imprintační). Klasické podmiňování u lidí a zvířat. Klasické podmiňování z evolučního a kognitivního hlediska.
9. Učení II. Operantní (instrumentální) podmiňování. Zákon efektu, typy posílení. Operantní podmiňování z evolučního a kognitivního hlediska. Učení vzhledem. Teorie sociálního učení.
10. Paměť. Počátky výzkumu paměti. Fáze paměti, modely paměti. Subsystemy dlouhodobé paměti.
11. Vybavování a zapomínání. Dětská amnézie, zkreslování vzpomínek, očitá svědectví, autobiografické vzpomínky. Teorie zapomínání: rozpad pamětních stop, účelné zapomínání, interference, represe, teorie ztráty vodítek.

12. Imaginace. Asociační zákony, druhy představ, funkce imaginace. Kognitivní přístup k imaginaci – Paiviova teorie dvojího kódování, analogová škola – scanning, mentální rotace představ, transformace představ, kognitivní mapy. Psychodynamické teorie imaginace – Freudova a Jungova teorie.

13. Úvod do problematiky myšlení. Formy myšlení, druhy myšlení. Druhy pojmů z hlediska různých teorií. Neurčité pojmy.

14. Myšlenkové operace logické a heuristické. Induktivní a deduktivní usuzování. Heuristické postupy při rozhodování.

15. Myšlení a řešení problémů. Faktory ovlivňující řešení problémů: porozumění problému, dřívější učení, odbornost (zvláštnosti myšlení expertů), tvořivost. Reproductivní a produktivní myšlení, konvergentní a divergentní myšlení. Faktory přispívající k vysoké úrovni tvořivosti (podle Lubarta). Etapy tvůrčí činnosti.

16. Jazyk a myšlení. Sdílené vlastnosti přirozených jazyků. Základní lingvistické pojmy (jazyk, řeč, fonémy, morfémy, lexikon, slovník). Druhy významů (denotát a konotát), znaky a symboly, Peirceovo dělení znaků. Vzájemný vztah myšlení a řeči: Teorie Piageta, Vygotského, Brunnera, hypotéza jazykové relativity.

17. Motivace I. Motivace, motiv, základní motivační okruhy. Sebezáchovné motivy. Motivy zajišťující přežití jednotlivce (hlad, žízeň). Teorie drivů a homeostatické regulace. Motivy zajišťující přežití druhu (sexuální motivy, poskytování a přijímání rodičovské péče). Teorie instinktů, motivace z hlediska sociobiologie a evoluční psychologie.

18. Motivace II. Stimulační motivy. Teorie optimální úrovně aktivace, potřeba proměnlivých podnětů, snaha vyhledávat neobvyklé zážitky. Solomonova teorie protikladných procesů.

19. Motivace III. Komplexní teorie motivace: Teorie pudů, Murrayho teorie potřeb, Maslowova hierarchie. Sociální motivy. Výkonová motivace (potřeba dosažení úspěšného výkonu, potřeba vyhnout se neúspěchu a úspěchu, výzkumy M. Hornerové (potřeba afiliace a intimity, touha po moci).

20. Emoce I. Základní složky emocí. Tělesná složka: Fyziologický doprovod emočních prožitků (poplachová reakce), mozkové koreláty lidských citů (limbický systém). Význam amygdaly.

21. Výrazová složka emocí: Transkulturální výzkumy primárních emocí. Sociální modifikace expresivní komponenty. Cítění. Obecné charakteristiky citových projevů. Popis primárních a komplexních lidských citů.

22. Teorie emocí. James-Langeova, Cannon-Bardova Schachter-Singerova, kognitivní teorie emocí. Funkce emocí. Úvod do psychoanalytických teorií afektu. Freudovy teorie úzkosti, automatická a signální úzkost. Afekty a obranné mechanismy.

Prameny ke státní bakalářské zkoušce z Obecné psychologie

EYSENCK, M. W. & KEANE, M. T. Cognitive Psychology. Hove: Psychology Press, 2015.

EYSENCK, M. W. & KEANE, M. T. Kognitivní psychologie. Přel. R. Šikl et al. Praha: Academia, 2008.

PLHÁKOVÁ, A. Učebnice obecné psychologie. Praha: Academia, 2007.

ATKINSON, R. a kol. Psychologie. Praha: Portál, 2012.

CUMMINSOVÁ, D. D. Záhady experimentální psychologie. Praha: Portál, 1995.

STERNBERG, R. Kognitivní psychologie. Praha: Portál, 2002.